

ORSAM BÖLGESEL GELİŞMELER DEĞERLENDİRMESİ

No.55, ARALIK 2016

DONALD TRUMP'IN ORTADOĞU POLİTİKASI VE KÜRTLER

Othman Ali

Prof. Dr. Othman Ali, Erbil Selahaddin Üniversitesi Modern Kürt Tarihi Bölümü'nde görev yapmaktadır. Lisans ve yüksek lisansını Guelph Üniversitesi ve Toronto Üniversitesi'nde tamamlamıştır. İngilizce, Arapça ve Türkçe'yi ana dil seviyesinde, Fransızca, Farsça ve Osmanlı Türkçesini orta düzeyde bilmektedir. Othman Ali, Sakarya Üniversitesi Ortadoğu Enstitüsü'nde misafir araştırmacı olarak bulunmaktadır

Donald Trump'ın son başkanlık seçimlerindeki galibiyeti, başkanlığının genelde ABD politikası, özelde ise Ortadoğu'ya yönelik politikalarının tahmin edilen sonuçlarına ilişkin geniş bir araştırma alanı açmıştır. Trump'ın Ortadoğu politikasının ayrıntılı planına bakıldığında, başkanlığı süresince kilit meydan okumalardan birinin ABD ile Irak ve Suriye'deki Kürt gruplar arasındaki ilişki ile bu ilişkinin ABD'nin Türkiye, Suriye ve Irak politikasına etkisi olacağı varsayılabilir. Trump'ın politikası, bölgede ABD, Rusya ve İran arasındaki güç dinamiklerini önemli ölçüde etkileyebilir. Bu makale, Trump'ın seçim kampanyalarındaki konuşmalarının ayrıntılı içeriği gibi, Trump'ın ilk açıklamaları ve yakın çalışma ekibine dayanarak yeni yönetimin gelecekte politikada atacağı adımları ele almaktadır.

Henry Kissinger'ın (1973-77 ABD Dışişleri Bakanı) belirttiği üzere, Donald Trump'ın dış politikaya ilişkin “hiçbir çalışması olmadığından”,¹ bu makale Trump'ın Ortadoğu politikasının tahmin edilen geniş çizgilerine ve bu bağlamda Kürtlere yönelik politikasına odaklanmaktadır. Şimdilik, yalnızca seçim kampanyalarının ayrıntılı içeriğine ve basın açıklamalarına bakılarak böyle bir analiz yapılabilir. Trump'ın son zamanlardaki ifadelerine dayanılarak, bölgedeki Kürt gruplar yakın zamanda elde ettikleri kazançlarının bir kısmını sağlamlaştırabilir ve yeni yönetim Türkiye ile belirli düzeyde uzlaşmaya varmak için (hem Türkiye’de hem de Suriye’de) Kürtlere belli ölçüde

baskı uygulayabilir. Ayrıca, Trump yönetiminin baskısından ve Irak hükümetinin Musul sonrasında kendini güvence altına almaya ve Kürdistan Bölgesel Yönetimi (IKBY) pahasına topraklarını genişletmeye yönelik politikasından dolayı, Kürt gruplar İran ve Irak’tan uzaklaşabilir.

Trump'ın Ortadoğu Politikasının Ayrıntılı Planı

Başkan Obama'nın Ortadoğu'dan nispeten soyutlanma yanlısı, kararsız ve “bölgede kara kuvvetlerinin bulunmamasını” destekleyen politikasının aksine, Trump büyük ihtimalle dış politikada ortaya çıkan durumlara özel ve ticari anlamda atılımlara dayanan bir politika çizgisine geçecektir. Politikaları fevri ve

zaman zaman zorlayıcı olacaktır. Pentagon Musul ve Rakka'da DAESH'e karşı işini Ocak ayı sonuna kadar bitirmemiş olursa Trump, muhtemelen bu işin bitirilmesine izin verecektir.

Pek çok Sünni siyasi grubun ve bölge liderlerinin istediği üst düzey müdahale ve Irak, Suriye ve Körfez bölgesinde kalıcı askeri varlık yerine, Trump yönetimi Araplarla uzun vadeli ittifaklar kurmaktan uzak durabilir çünkü bu, Rusya ve İran kaldıracağını önemli ölçüde yükseltecektir. Ancak, Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı Adil el-Cubeyr Twitter'da şunları paylaşmıştır: "Seçilmiş başkanı tebrik ederim. Ortak menfaatlere katkı sunulabilmesi için Suudi Arabistan Krallığı ve ABD arasındaki tarihi ilişkilerin güçlendirileceğini umut ediyorum."² Başkan Obama'nın Suudi Arabistan'daki mutlak monarşiyi korumaya da hizmet eden askeri ticareti artırmak istemesine rağmen, Washington-Riyad ilişkilerinde son zamanlarda dönem dönem soğukluk görülmüştür. Trump'ın sık sık gösterdiği tutuma dayanarak, ancak Araplar Pentagon'un sunacağı tutarı ödemeye

hazır olursa Trump Arapların lehine olacak şekilde müdahalede bulunulabilir.³

Trump mültecilere, özellikle Batı'ya göç eden Müslümanlara karşı sert bir tutum sergilediğinden, Türkiye ile işbirliği içinde Suriye'deki güvenli bölgelerin kurulması için teşvik etmek ve mülteci akını önlemek için ciddi çabalar gösterebilir. Trump, Suriye'deki Sünni isyancılara daha çok silah tedarik etmeye veya onları korumak için uçuşa yasak bölge uygulamaya karşı olduğunu ifade etmiştir. Trump rejim değişikliği, demokrasi ve uluslaşma gibi ideolojik nedenlerle ülke dışına müdahale yapılmasına karşı olduğunu söylemektedir. ABD'nin geçmişte Irak'a yaptığı müdahalelere gönderme yaparak "bunun çok faydalı olmadığı kanaatinde olduğunu"⁴ belirtmiştir. Trump'ın yaklaşımında istikrar, belirsizlik doğurabilecek demokratik değerlerden önce gelmektedir. Ayrıca, Trump IŞİD'i yenmek için Rusya ve Şam rejimi ile birlikte çalışmaya hazır olduğunu hâlihazırda dile getirmiştir. Bu politika belirtildiği şekliyle izlenirse, Beşar Esad ve onun müttefiki

Pek çok Sünni siyasi grubun ve bölge liderlerinin istediği üst düzey müdahale ve Irak, Suriye ve Körfez bölgesinde kalıcı askeri varlık yerine, Trump yönetimi Araplarla uzun vadeli ittifaklar kurmaktan uzak durabilir çünkü bu, Rusya ve İran kaldıracağını önemli ölçüde yükseltecektir.

olan Şii milisler ve İran önemli ölçüde rahatlayacaktır. Bu tür bir senaryoda sadece genişleme politikasını sürdürmekle kalmayacaklar, aynı zamanda İran'ın Şii hilali oluşturma tasarısı ve çabaları da gerçekleşecek ve bölgede devam eden mezhep çatışması daha korkutucu bir aşamaya ulaşacaktır. Bu durum, muhtemelen AB'yi tek başına hareket etmeye veya tehdit altındaki Arap rejimlerini yeni ortaklıklarla güvenlik aramaya itecektir. İran'daki muhafazakârların kalesi ve Suriye, Irak ve Yemen'deki savaşlarda önemli bir aktör olan İran Devrim Muhafızları, Trump'ın seçilmesinin bölgesel konulara

yaklaşımlarını değiştirmeyeceğini bildirmiştir.

Ancak, Trump'ın İran ile Ortak Kapsamlı Eylem Planı (JCPOA) olarak bilinen 2015 nükleer anlaşmasını feshedeceğini defalarca ifade etmesinden dolayı İranlılar paniğe kapılmış ve gerilmiştir. Trump nükleer anlaşmayı defaten “gelmiş geçmiş en kötü anlaşma” olarak nitelendirmiş ve anlaşmayı feshedeceği vaadinde bulunmuştur. JCPOA çok uluslu bir anlaşma olduğundan çok kolay feshedilemeyecektir. Ancak yeni başkan ve Cumhuriyetçilerin baskın olduğu Kongre, anlaşmanın yaptırım gücünü sonlandırmak için pek çok şey yapabilir. Seçilmiş

Başkan Yardımcısı Mike Pence, kendisinin ve Trump'ın, İsrail'in güvenliğine tehdit olarak gördüğü anlaşmanın yırtılıp atılması konusunda daha ısrarcı ve kararlı görünmektedir. Öte yandan, İsrail'deki sağcı Netanyahu yönetimi Trump'ın zaferini en büyük memnuniyetle karşılayan hükümetlerden biri olmuştur.⁵ Trump, İran'ın terörü destekleyen bir devlet olduğunu düşünmektedir ve Obama yönetiminin, İran'ın ve Devrim Muhafızlarının bölgede haksız nüfuz sahibi olmasını sağlayan⁶ Ortadoğu'daki başarısız politika çizgisinden duyduğu büyük memnuniyetsizliği dile getirmiştir.

Trump ve Kürtler

Kürtler Trump'ın seçim galibiyetine yönelik tek bir tepki ortaya koymamıştır. Irak Kürdistan Bölgesel Yönetiminin (IKBY) Kürt yetkilileri sonucu memnuniyetle karşılamıştır ve bağımsızlığın ilan edilmesi için Trump'ın desteğini beklemektedir. Öte yandan, Suriye Kürtleri Trump yönetiminin Türkiye için kendilerini terk etme ihtimalinden endişe ederken, IŞİD'e karşı ABD ile işbirliğinin

sürdürülmesi konusunda karmaşık duygular içindedir. Hem IKBY Başkanı Mesut Barzani hem de IKBY Başbakanı Neçirvan Barzani Trump'a içten tebrik mesajları iletmıştır. IKBY Dış İlişkiler Dairesi Başkanı Falah Mustafa, ARA News'e yaptığı özel açıklamasında "Amerika Birleşik Devletleri'nin bir dostu ve müttefiki olarak, ABD ile stratejik bir ortaklık geliştirmek istediklerini"⁷ belirtmiştir. Irak Kürtleri Cumhuriyetçi Partinin Ortadoğu politikalarının özellikle Irak'ta daima faydalı olduğunu düşünmektedir. Trump'tan daha çok destek beklemektedirler. Pek çok IKBY yetkilisi, Trump'ın Amerika'nın geleneksel 'Tek/Tek Parça Irak Politikası'nı değiştireceğini ve IKBY'yi bağımsız bir devlet olarak tanıyacağını ummaktadır.⁸

Trump'ın düzen karşıtı ve öngörülemez siyaset tarzı Kürtler için çok yararlı olabilir. Pek çok Ortadoğu ülkesinde, bölgedeki ABD politikalarını eleştiren elitlerin ve yetkililerin aksine, Kürt liderlerin Amerikalılara ve Batılı hükümetlere güvendiği görülmektedir. Aynı zamanda, Kürt liderler Batılılara "Amerika'nın

Ancak, Trump'ın İran ile Ortak Kapsamlı Eylem Planı (JCPOA) olarak bilinen 2015 nükleer anlaşmasını feshedeceğini defalarca ifade etmesinden dolayı İranlılar paniğe kapılmış ve gerilmiştir.

bölgedeki en güvenilir ortakları” olduğunu kanıtlamaya çalışmaktadır. Trump’a yakın kişilere göre, Trump diğer tüm niteliklerden çok koşulsuz sadakate değer vermektedir ve “Kürtleri bölgedeki en sadık” ABD müttefiki olarak görmektedir. Bunların tamamı dış politikaya uyarlanırsa, Kürtler önemli ölçüde karlı çıkacak demektir. Trump’a yakın kişilerle irtibata geçtiğini iddia eden ünlü Kürdolog David Romano şunları yazmaktadır: “Trump’ın dış politika danışmanlarından veya onlara yakın olan kişilerden çoğu, doğru koşullarda Kürdistan devletinin kurulmasına halihazırda sıcak bakmaktadır.”⁹ Trump’ın kilit danışmanlarından bazıları Kürtlerle müttefiktir ve onlara çok yakındır. Ulusal Güvenlik Danışmanı olması beklenen emekli General Mike Flynn, Peşmerge ve Kürt istihbaratı ile Kuzey Irak’ta özel bir operasyon yürütmüştür. Dışişleri Bakanı olabilecek güçlü adaylar John Bolton ve Newt Gingrich bağımsız Kürdistan’ı desteklemiştir. Trump’ın yakın çevresinden Alabama Senatörü Jeff Sessions 1990’ların sonunda Kürtlere bağımsızlık verilmesini savunmuştur. Barzani’ye

de danışmanlık yapan, ABD’nin eski Bağdat Büyükelçisi Zalmay Khalilzad yeni yönetimde görev alabilir. Mike Rogers ve Lübnan doğumlu Walid Phares de Trump ekibinde etkin konumlar bekleyen Kürt dostu isimlerdir. Kürtler bağımsızlık veya Bağdat’la eşitlik istedikleri için ittifak arayışına girerse, “onları ciddiyle dinleyecek ve destekleyecek bir yönetim ekibine sahip olacaklarını” söylemek abartı olmayacaktır.¹⁰

Trump’ın ekibinden diğer pek çok isim de Kürtlerle ilgili olumlu ifadelerde bulunmuş ve mücadelelerini desteklemiştir. Örneğin, K24 TV’ye konuşan Cumhuriyetçi Texas Senatörü John Carter, Donald Trump’ın başkan seçilmesi durumunda Kürtlere yardımın artarak devam edeceğini söylemiştir. Donald Trump’ın Kürtlerin canı silahlı gruba (İŞİD) karşı mücadele eden ve çok iyi sonuçlar elde eden tek grup olduğu yönündeki kanaatini eklemiştir. Buradan hareketle, ABD peşmergeyi silahlandırmalı ve her alanda desteklemelidir.¹¹ Trump’ın Ortadoğu Politika Danışma Kurulu (AMCT) üyesi Sam Yono ise

yeni yönetimin Kürdistan Bölgesi halkına ve bağımsızlık mücadelesine saygı duyduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda, Yono Kürdistan Bölgesi ile Irak arasında bir anlaşma olduğu sürece seçilmiş Başkan Trump'ın Kürt bağımsızlığına "engel olmayacağı" ifade etmiştir.¹²

Ancak, Saddam sonrası dönemde Iraklı gruplarla ilk elden tecrübe kazanmış olan Michael Knights, Kürt liderlere yeni yönetimle irtibatlarında dikkatli bir yaklaşım izlemeleri tavsiyesinde bulunmaktadır. Knights şunları yazmıştır: "Trump'ın başkanlığa gelmesi akıllara şu soruyu getirmektedir: Bağdat müzakereleri dışında, Iraklı Kürtler yeni ABD yönetiminden Kürt devletine destek sağlamaya çalışarak bir kez daha mı "kestirmeden" bağımsız olmak isteyecek?" Knights, Abadi hükümeti ile IKBY arasında (eşit statüde olması amaçlanarak) bir konfederasyon sistemi oluşturulurken egemenliğin müzakere edilen şekilde ayrılması veya paylaşılması önerisinde bulunmaktadır. Bu durum, İran veya Türkiye'nin ona göre haksız müdahalesini engelleyecektir. Knight, sadece

Türkiye'ye veya Trump yönetimine aşırı bağımlı olmanın Kürtler üzerinde olumsuz etkileri olacağını düşünmektedir. Buradan çıkarılacak ders, ittifakların faydalı ve gerekli olabileceği, "ancak varını yoğunu riske atmanın da akıllıca olmayacağıdır." Bu durum, yine 1975'te ABD ile yaşananlar dahil olmak üzere, bir dış aktöre aşırı bağımlılığın felaketle sonuçlandığı Kürt tarihine yeni trajik bölümler ekleyebilir. Knight şunları eklemiştir: "Kürdistan Bölgesi Beyaz Saray, Senato ve Kongre'de Kürt bağımsızlığına benzersiz bir destek verildiğini göstererek müzakerelerde elini güçlendirebilir."¹³ Bu yazar, bir dış kuvvete aşırı bağlılığın IKBY'nin çıkarlarına kolaylıkla zarar vereceği şeklindeki Knights'ın düşüncesini paylaşmaktadır. Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin İkinci Dünya Savaşı'nda SSCB'ye aşırı bağımlı durumu ve Mahabad Cumhuriyeti'nin akıbeti, bu tür bir politika çizgisinin faydasız olduğuna dikkat çeken önemli bir örnektir.

Kürt liderler, "Irak Kürdistan Bölgesi'ne bağımsızlık verilmesinin uluslararası boyutta kabul

Kürtler bağımsızlık veya Bağdat'la eşitlik istedikleri için ittifak arayışına girerse, "onları ciddiyle dinleyecek ve destekleyecek bir yönetim ekibine sahip olacaklarını" söylemek abartı olmayacaktır".

görmesini kolaylaştıracak şekilde Bağdat ile işlevsel ilişkiler” yürütmek gibi daha gerçekçi bir hedefe ulaşmaya çalışırken ABD’de yeni elde edilen bu olumlu atmosferin sunduğu imkanları nasıl geliştireceği meydan okumasıyla da yüzleşmek zorundadır.” Yeni Trump yönetiminden Abadi hükümeti ile son zamanlarda başlattıkları konuşmalara odaklanabilir ve bu konuşmaları daha başarılı hale getirebilirler.¹⁴

Ancak, Knight’ın bu önerisi Kürtlere verilecek yanlış bir mesajdır çünkü ne Abadi ne de Irak’ta güçlü bir nüfuza sahip İran burunlarının dibinde, kendilerinin istikrarını bozacak bağımsız bir Kürdistan’ın barışçıl

yollarla kurulmasına izin veremeyecektir. İKBY liderlerine, aceleli kararlar alarak ve ABD’nin yardımlarına koşacağını umarak kazançlarını azami düzeye çıkarma çabalarından vazgeçmeleri tavsiye edilmektedir. 1991 yılındaki Körfez Savaşı boyunca George Bush yönetiminin kıskırttığı Kürtler Saddam rejimine karşı ayaklanma başlatmış ancak sonuçta ABD tarafından yüzüstü bırakılarak Saddam’ın ağır intikamıyla karşı karşıya kalmıştır. Şu anda onlar için mümkün olan en gerçekçi seçenek yeni ABD yönetiminin Irak ve Ortadoğu’da İran’ın hegemonik ve genişlemeci politikalarıyla mücadele etme isteğini kendi lehlerine olacak şekilde kullanmaktır.

Irak'ın Sünni bölgeleri, özellikle de Musul ile konfedere bir rejim oluşturmak Kürtlere gerçek ve güvenli bir özerklik sağlayacak ve Türkiye ile Suudi Arabistan ve Ürdün gibi bölgedeki Arap ülkeleri için de büyük ihtimalle kabul edilebilir olacaktır. Türkiye ile yakın ilişkilere değer veren Donald Trump da muhtemelen böyle bir senaryoyu destekleme konusunda daha istekli olacaktır. Eninde sonunda Türkiye odaklı olacak bu konfedere rejimi desteklemek Türkiye'nin ulusal çıkarlarına olacaktır.

Suriye Kürtleri ve Trump

Amerika'nın karada IŞİD'e karşı mücadele eden müttefiki olan ve şu anda terör örgütünü fiili başkenti Rakka'dan temizlemek için geniş kapsamlı bir operasyon yürüten Suriye Demokratik Güçleri (SDG) ve YPG'ye sağlanan desteği sürdürmeye ilişkin olarak, Trump konumunu şimdiye kadarki röportajlarında ve açıklamalarında belirtmemiştir. Trump ABD'nin geçmişte Kürtlere gösterdiği kötü muameleye dikkat çekerek onlara olan hayranlığını dile getirse de tüm bunların Suriyeli Kürtler konusunda

nasıl bir rol oynayacağını zaman gösterecek. Suriyeli Kürtlerin çıkarlarının, Trump'ın Esad rejiminin konumunu güçlendirme ve Türkiye ile daha sağlam ilişkiler yürütme isteğiyle çatıştığı görülmektedir. ABD ve Türkiye arasında daha yakın ilişkilerin olması Obama'nın Suriyeli Kürt gruplar, özellikle de PYD ile kurduğu ortaklığa önemli ölçüde zarar verebilir.

İki önemli Suriyeli grup, PYD ve Barzani yanlısı ENKS Kürt grubu Trump'ın galibiyetini memnuniyetle karşılamış ve Suriye'de federal demokratik bir devlet kurmak için ABD ile birlikte çalışmak istediklerini ifade etmiştir. Yekiti Partisinden Salih Zrar şunları söylemiştir: "Suriyeli Kürtler olarak, Suriye'de federal bir sistem kurmak için ABD'nin desteğini bekliyoruz çünkü Suriye rejimi veya muhalefeti ile uzlaşmaya varamıyoruz." Zrar şunları eklemiştir: [Taraflardan hiçbiri] Kürtlere ulusal haklar tanımayacaktır. Federalizmi reddediyorlar çünkü bunun Suriye'yi böleceğine inanıyorlar." Irak'ta peşmergenin yanında savaşan Suriyeli bir Kürt ARA News'e "Trump'ın arkasında olduğunu ve Trump ile

Suriyeli Kürtlerin çıkarlarının, Trump'ın Esad rejiminin konumunu güçlendirme ve Türkiye ile daha sağlam ilişkiler yürütme isteğiyle çatıştığı görülmektedir.

George Bush arasında bir fark olmadığını¹⁵ söylemiştir. Ancak PYD geniş ölçüde Trump'ın Ortadoğu'da izleyeceği tahmin edilen politika ile çatışan bir gündem takip etmektedir. Bu nedenle, Flynn'in söylediği gibi, Trump'ın ekibinin Türkiye ile yakın çalışmalar yürütmek istemesi PYD'yi endişelendirmektedir. PYD ve Türkiye'nin muhalif politikaları Suriye'de halihazırda PYD-Türkiye çatışmalarının görülmesine neden olmuştur. Trump'ın, Suriye'deki iki "ABD müttefiki" arasındaki bu çatışmanın farkında olduğu görülmektedir. Bu konu kendisine yöneltildiğinde, IŞİD'le mücadele eden Suriyeli Kürt gruplar ve Türkiye arasında uzlaşma sağlamaya çalışacağını söylemiştir. İki New York Times muhabirine konuşan Trump şunları dile getirmiştir: "[Türkiye ve Kürtleri] bir araya

getirebilmemiz çok iyi olur ve bu ihtimaller dahilindedir."¹⁶

PYD ile Türkiye arasında uzlaşma sağlamak zorlu bir görev olsa da başarıya ulaşmak imkansız değildir. Eski Başbakan Ahmet Davutoğlu bunu İKBY lideri Mesut Barzani'nin çabalarıyla gerçekleştirmeye çalışmıştır. Barzani, Barzani yanlısı olan ve ENKS'ye bağlı olan peşmergeler ile birlikte Rojava'da ortak bir yönetim kurmaya çalışmıştır. Türkiye, Suriye Ulusal Konseyi'nin bir parçası olan bu Kürt grupla iyi ilişkiler yürütmüştür. Ancak PYD böyle bir planı reddetmiş ve bunun yerine Barzani yanlılarını dışlama tutumunu güçlendirmiş ve bunu sağlamak için kendi askeri gücüne dayanmıştır. Türkiye, PYD lideri Salih Müslim ile birkaç görüşme turu düzenlemiştir. Ancak Suriye

muhalefeti Rojava bölgesinin özerklik taleplerini kabul etmek istemediğinden, Türkiye'deki barış süreci başarısızlıkla sonuçlandığından ve PYD Cerablus'a ve Akdeniz'e ulaşabileceğine ve özellikle ekonomik açıdan Türkiye'ye bu kadar ihtiyaç duymayacak bağımsız bir varlık oluşturabileceğine inandığından iki taraf uzlaşmaya varamamıştır.

Ancak durum önemli ölçüde değişiklik göstermiştir. PYD'nin Akdeniz'e ulaşma planı gerçekleşmemiştir. Ayrıca, Rusya ve İran'ın Esad rejimine desteği rejimin elini güçlendirmiştir ve rejim, muhtemelen PYD'nin Rojava'da ilan ettiği federal rejime karşı çıkacaktır. Özerk bir Kürt varlığını İranlılar da kabul etmeyecektir. Şam rejimi bunu kabul etmeyeceğini açıklamıştır çünkü bu durum Suriye Anayasası'nı ihlal etmektedir. Esad muhtemelen Halep'te muhalif güçleri yendikten sonra PYD ile mücadele etmeyi planlayabilir. Aynı zamanda, Rojava bağımsız bir bölgeye dönüştürülemeyecek kadar küçük bir bölgedir. Bölge ekonomik açıdan Suriye'nin diğer bölgelerine bağımlıdır ve güvenli bir dış pazarı yoktur. PYD'nin 'Rojava projesi'nin gelecekte devam etmesi için yalnızca iki seçenek bulunmaktadır. Birincisi,

Kürtlere hiçbir şekilde özerklik tanımayacak olan Esad rejiminin bir parçası olmayı kabul etmektir. Rojava'nın Suriye'nin geri kalanıyla bu şekilde yeniden birleşmesi ancak Suriye'nin federal bir rejime dönmesi ile mümkündür. 'Rojava projesi' için ikinci seçenek ise totaliter yapıdan vazgeçmek, PKK ile ilişkileri koparmak ve diğer Kürt grupları ile Barzani yanlısı olan peşmergeyi Rojava yönetimi bünyesinde toplamaktır. Bu, Suriyeli Kürtler için İKBY'ye doğru bir çıkış kapısı açacak ve muhtemelen Türkiye'ye Rojava rejiminin Türkiye'nin güvenliğini tehdit eden hiçbir faaliyette bulunmayacağı garantisini verecektir. Bu seçenek aynı zamanda Trump yönetiminin gelecekteki Ortadoğu politikalarıyla da uyumlu olacaktır.

Özetle, İran'ın Irak ve Ortadoğu politikaları ve Irak ve Suriye'deki rejimlerin mahiyeti, İKBY ve Suriye'deki Kürtlere sadece farklılıklarını uzlaştırmak ve Türkiye ile aynı şekilde hareket etmekten başka seçenek bırakmamaktadır. Bu gereklilik ve bu ihtiyaçtan doğan bir politika çizgisi büyük ihtimalle seçilmiş Başkan Donald Trump'ın onay ve desteğini de beraberinde getirecektir.

PYD ve Türkiye'nin muhalif politikaları Suriye'de halihazırda PYD-Türkiye çatışmalarının görülmesine neden olmuştur. Trump'ın, Suriye'deki iki "ABD müttefiki" arasındaki bu çatışmanın farkında olduğu görülmektedir. Bu konu kendisine yöneltildiğinde, IŞİD'le mücadele eden Suriyeli Kürt gruplar ve Türkiye arasında uzlaşma sağlamaya çalışacağını söylemiştir.

Kaynakça

- 1 Henry Kissinger'ın Donald Trump ile toplantısı - CNN Video,19.11.2016.
- 2 Robin Wright "President Trump's Surprisingly Warm Welcome in the Middle East (Başkan Trump'a Ortadoğu'da Sıcak Karşılama)",The New Yorker,10.11.2016.
- 3 "Trump and the Middle East," (Trump ve Ortadoğu), The Economist, 9/11/2016.
- 4 A.g.e.
- 5 Robin Wright, "President Trump's Surprisingly Warm Welcome in the Middle East (Başkan Trump Ortadoğu'da Şaşırtıcı Şekilde Sıcak Karşılandı)",The New Yorker, 10/11/2016.
- 6 "Khuturat Marakat mosul ala Hazir al-Iraq we mustaqbal al.mantiqa", Al Jazeera, 21.10.2016.
- 7 Wladimir van Wilgenburg, "Kurdish officials congratulate Trump, desire his support (Kürt yetkililer Trump'ı tebrik etti ve desteğini istedi)", ARA News, 10/11/2016.
- 8 Joseph Puder, "The Trump Administration and the Kurds -- A Conversation with Sherko Abbas" (Trump Yönetimi ve Kürtler -- Şerko Abbas ile Konuşma), Frontpage Mag, 16/11/2016.
- 9 David Romano, "Trump's Triumph and the Kurds (Trump'ın Galibiyeti ve Kürtler)", Rudaw, 11 Kasım 2016.
- 10 Mehmet Ögütçü"Bölgemizde "oyun"un dışında kalmamak için...", Al Jazeera Turk,10/11/2016.
- 11 "Tramp seçilirse, Kürdlere destek artacak", BasHaber, 21 Temmuz 2016.
- 12 "Trump will accept independent Kurdistan if Iraq agrees: AMCT (Irak kabul ederse Trump da bağımsız Kürdistan'ı kabul edecek)", Kurdistan24, 12/11/2016.
- 13 Michael Knights "A Trump Presidency: Short-Cut to Iraqi Kurdistan's Independence or a Wrong Turn? (Trump'ın başkanlık dönemi: Irak Kürdistan Bölgesinin Bağımsızlığına Giden Kestirme Yol mu, Ters Sapak mı?)", Washington Kurdish Institute, <http://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/a-trump-presidency-short-cut-to-iraqi-kurdistans-independence-or-a-wrong-tu>, 15/11/2016.
- 14 A.g.e.
- 15 Wladimir van Wilgenburg, "Kurdish officials congratulate Trump, desire his support (Kürt yetkililer Trump'ı tebrik etti ve desteğini istedi)", ARA News, 10/11/2016.
- 16 "Transcript: Donald Trump on NATO, Turkey's Coup Attempt and the World (NATO, Türkiye'deki Darbe Girişimi ve Dünyada Donald Trump)", New York Times, 22/7/2016; "I am a big fan of the Kurds", says Donald Trump (Donald Trump "Kürtlerin hayranıyım" dedi), Rudaw, 22/7/2016.

ORSAM, Ortadoğu konusunda faaliyet gösteren tarafsız bir düşünce kuruluşudur. ORSAM Ortadoğu ile ilgili bilgi kaynaklarını çeşitlendirmeyi ve bölge uzmanlarının düşüncelerini Türk akademik ve siyasi çevrelerine doğrudan yansıtılabilmeyi hedeflemektedir. Bu amaçlar doğrultusunda ORSAM, Ortadoğu ülkelerindeki devlet adamlarının, bürokratların, akademisyenlerin, stratejistlerin, gazetecilerin, işadamlarının ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin Türkiye'de konuk edilmesini kolaylaştırarak, yerel perspektiflerin güçlü yayın yelpazesıyla gerek Türkiye gerek dünya kamuoyuyla paylaşılmasını sağlamaktadır. ORSAM yayın yelpazesi içinde kitap, rapor, bülten, politika notu, konferans tutanağı ve ORSAM dergileri *Ortadoğu Analiz* ve *Ortadoğu Etütleri* bulunmaktadır.

Bu metnin içeriğinin telif hakları ORSAM'a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar ve yararlanma dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Bu raporda yer alan değerlendirmeler yazarına aittir. ORSAM'ın kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır.

Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM)

Süleyman Nazif Sokak No: 12-B Çankaya / Ankara

Tel: 0 (312) 430 26 09 Fax: 0 (312) 430 39 48

www.orsam.org.tr